

Laukaan kunta
2025

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointimalli
Johtamistapa ja valvontakulttuuri

e Ei sovellettavissa

- 1 Välttävästi
2 Tyydyttävästi
3 Hyvin
4 Erinomaisesti

Arvio (1-4)

Perustelu, havaitut puutteet

Suunnitellut kehittystoimenpiteet

Arvot ja toimintaperiaatteet	Onko yksikön arvot ja toimintaperiaatteet määritelty ja toimitaanko niiden mukaisesti?	3	Sivistystoimen strategia v. 2019	Toteutetaan kuntastrategian rinnalla, päivitetään mahdollisimman pian
Toiminnan tavoitteet	Onko yksikölle asetettu tavoitteet ja ovatko ne kattavat?	4	Tavoitteet talousarviossa sekä sivistystoimen strategiassa. Ovat kattavat, tavoitteita voi tiivistetty vuoden 2026 talousarvioon.	
	Tukeeko tavoitteenasettelu kaupungin strategiaa?	4	Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet olivat kuntastrategian mukaiset	
	Onko tavoitteiden systemaattinen seuranta järjestetty?	4	Tavoitteiden toteutumista seurataan osana jatkuvaa toimintaa, talouden seurantaa sekä talousarvion tilinpäätöksen yhteydessä	
	Reagoidaanko havaittuihin poikkeamiin?	3	Tarvittaessa	Poikkeamien seurantaa aikaistetaan v. 2026.
Organisaatorakenne	Onko organisaatorakenne selkeä ja toimiva?	3	Organisaatorakenne on vakiintunut, hallintoa on tiivistetty ja henkilöstöä sivistyspalveluistasiirretty yhteisiin palveluihin.	Uuden organisaatiomallin tehtävänjakoa kehitettävä hallitusti.
	Onko tehtävänjaot vastuineen määritelty ja niitä koskeva ohjeistus ajantasalla?	3	Tehtäväkuvauksia on tarkistettu	Tehtäväkuvauksia tarkistetaan hallinnon osalta em. prosessissa.
Resurssit	Onko talousarvio oikein mitoitettu suhteessa tavoitteisiin?	3	Talousarvioleikkauksia on jouduttu tekemään laajasti erityisesti henkilöstökuluihin. Palveluiden järjestäminen lain edellyttämällä tavalla priorisoitava vapaaehtoisten tehtävien edelle.	Talousarviosuunnittelun kehittäminen ja talousarviomuutokset, tavoitetason lasku tukevat talousarvion toteutumista suunnitellusti.
	Onko yksiköllä käytössään tehtävien edellyttämä määrä henkilöstöä?	2	Pääosin kyllä, mutta hallinto ja henkilöstömäärä on monella toimialalla hyvin ohut, ja sijaisten saaminen vaikeaa. Kehittämistyöhön ei riitä resursseja.	Henkilöstömäärää sopeutetaan muuttuvaan palveluntarpeeseen, ja siihen varaudutaan ennalta. Priorisoidaan pakolliset tehtävät.
	Onko henkilöstön osaaminen riittävällä tasolla?	2	Pääosin kyllä, koulutuksiin ja niiden aiheuttamiin sijaiskuluihin ei ole talousarviovarauksia.	Hankerahoituksen keskittäminen ydintehtäviä tukeviin tarpeisiin ja kouluttautumisen tukemiseen.

	Onko yksiköllä tehtävien edellyttämät toimitilat, laitteet ja tietojärjestelmät?	2	Kyllä, oppilaslaitteita tarvittaisiin enemmän sekä perusopetuksessa että varhaiskasvatuksessa.	Toiminta sopeutetaan niin, että nykyinen laitekanta riittää toiminnan järjestämiseen. TVT-strategia tulee päivittää. Kunnan hallinnon henkilöstön työskentelytilojen saaminen vakituksiin tiloihin ja saman katon alle tehostaisi työskentelyä.
Lainsäädäntö ja kaupungin sisäiset ohjeet	Ovatko toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ajantasalla?	3	Kyllä, mutta jatkuvaa päivittämistä tarvitaan henkilöresurssin puitteissa.	Päivitykset tehdään niin, että pakolliset säännöt, ohjeistukset yms. ovat ajan tasalla.
	Tunteeko henkilöstö keskeiset työhönsä vaikuttavat ohjeet ja säännöt?	3	Kyllä, mutta jatkuvaa koulutusta ja perehdytystä tarvitaan	Koulutusta ja perehdytystä järjestetään tarpeen mukaan erityisesti esihenkilöille koulutusresurssien puitteissa.
	Miten hyvin yksikkö on välttynyt viime vuoden aikana oikeuskanteilta, virallisessa prosessissa olevilta valituksilta tai oikeustapauksilta?	4	V. 2025 aikana yksittäisiä valituksia, jotka ovat rauenneet.	Kuntastrategian ja lakien mukainen palvelujen järjestäminen
	Varmistaako johto, että ohjeita ja sääntöjä noudatetaan?	4	Kyllä	Ohjeita ja sääntöjä päivitetään, ja niiden käyttöön koulutetaan ja perehdytetään jatkuvasti, erityisesti esihenkilöille, poikkeamiin puututaan nopeasti.

3,1

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Arvio (1-4)

Perustelu, havaitut puutteet

Suunnitellut kehittämistoimenpiteet

Riskienhallintamenetelyt	Onko riskienhallintaan liittyvät vastuut määritetty?	4	Kyllä	Arjen turvallisuuteen liittyvän turvallisuusjohtamisen kehittämiseksi on tarve.
	Onko vastuullisilla riittävä asiantuntemus?	3	Jatkuvaan kouluttautumiseen ja linjausten yhdenmukaistamiseen olisi tarvetta	Johtoryhmätyöskentelyn vahvistaminen, koulutus
	Onko riskienhallintakoulutusta järjestetty riittävässä laajuudessa?	2	Jatkuvaan kouluttautumiseen ja linjausten yhdenmukaistamiseen olisi tarvetta	Johtoryhmätyöskentelyn vahvistaminen, koulutus, ks. Kohta yläpuolella.
Riskien tunnistaminen	Perustuuko riskien tunnistaminen järjestelmälliseen menetelmään?	3	Taloudelliset riskit: Talouden seurantaohjeet, Toiminnan riskit: Riskien ja vaarojen arviointijärjestelmä	Työsuojelu kehittää.
	Dokumentoidaanko tunnistetut riskit?	3	Kyllä, em. Ohjeiden mukaisesti	

	Onko riskien ennakkoinnissa onnistuttu?	3	Taloudelliset riskit konkretisoituvat edelleen, ja ennakointia pitää parantaa.	Talousarviovalmistelun ja seurannan vahvistaminen
Riskien arviointi	Arvioidaanko tunnistettujen riskien merkitys (todennäköisyys ja vaikutukset) systemaattisesti?	3	Toiminnassa kyllä, taloudellisissa riskeissä ennakointia ja riskien merkityksen tunnistamista pitää kehittää	Talousarviovalmistelun ennakkoinnin lisääminen
Riskeihin vastaaminen	Onko olennaisille riskeille määritelty hallintamenettelyt ja vastuut?	3	Kyllä, em. Ohjeiden mukaisesti	
	Onko riskienhallinnan raportointi järjestetty asianmukaisesti?	3	Kyllä, em. Ohjeiden mukaisesti	

Valvontatoimenpiteet		3,0 Arvio (1-4)	Perustelu, havaitut puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Prosessien kontrollien suunnittelu	Onko keskeiset toimintaprosessit ja projektit kuvattu ja dokumentoitu?	3	Kyllä, mutta prosessikuvausten ylläpito ja päivittäminen vaatisi laajempaa resurssia hallintoon	Ylläpidetään tärkeimmät prosessikuvaukset
	Onko hyväksymismenettely olemassa, ajantasainen ja toimiiko se suunnitellusti (esim. ostolaskut, laskutus, palkat jne.)?	4	Kyllä, ei poikkeamia	
	Onko tehtävien eriyttämistarpeet arvioitu ja ovatko vaaralliset työyhdistelmät tiedossa?	3	Kyllä, hallinnon vähäinen henkilöstö aiheuttaa riskejä laskutukseen, raportointiin, talousarvio- ja tilinpäätösvalmisteluun	
Kontrollien toimivuuden arviointi	Onko päivittäisvalvonta osa esimiesten työtä?	3	Valvontaa tehdään resurssien mukaan, sekä systemaattisilla keinoilla että tilannekohtaisesti	
	Arvioidaanko toimintaprosessien toimivuutta säännöllisesti?	3	Arviointia tehdään johtoryhmätasolla, sekä erikseen, jos esiin nousee kehittämistarpeita.	
	Arvioidaanko olennaisten kontrollien tarpeellisuutta säännöllisesti?	2	Arviointia tehdään johtoryhmätasolla, sekä erikseen, jos esiin nousee kehittämistarpeita.	
Toiminnan seuranta	Seurataanko määrärahojen käyttöä säännöllisesti?	4	Kuukausittainen seuranta viranhaltijoiden toimesta, raportointi lautakunnalle jos havaitaan poikkeamia, muuten neljännesvuosittain	V. 2026 kuukausittainen tarkastelu yhdessä taloushallinnon kanssa.
	Ovatko täsmäytysrutiinit dokumentoitu, vastuutettu ja seurannassa?	2	Vastuutettu ja seurannassa, mutta hallinnon ohuus on riski.	
	Onko taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden seuranta systemaattista?	3	Viranhaltijoilla kuukausiseuranta	V. 2026 kuukausittainen tarkastelu yhdessä taloushallinnon kanssa.
	Varmistetaanko ostopalvelujen laadun sopimuksenmukaisuus?	3	Kyllä, mutta systemaattisiin tarkastuksiin ei ole resurssia, puututaan esiin tulleisiin poikkeamiin. Varhaiskasvatuksessa on valvontasuunnitelma yksityiselle varhaiskasvatukselle.	
	Onko sopimusten seuranta systemaattista ja vastuutettua?	3	Kyllä, mutta systemaattisiin tarkastuksiin ei ole resurssia, puututaan esiin tulleisiin poikkeamiin	
Tietojärjestelmien kontrollit	Onko tietojärjestelmien kontrollit testattu ja asianmukaisia?	4	Yhdessä tietohallinnon kanssa	V. 2025 tarkistettu ohjeistuksia.

Omaisuuuden hankinta, luovututus ja hoito	Onko omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai onko jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen?	4	Ei	
---	---	---	----	--

Tiedonkulku ja raportointi		3,2 Arvio (1-4)	Perustelu, havaitut puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Raportointijärjestelmä	Onko esimiesten käytössä raportointi- ja tietojärjestelmä, joka tuottaa oikea-aikaista ja riittävää tietoa päätöksenteon tueksi?	2	Monia eri järjestelmiä, mutta ei yhtä koottua järjestelmää	
Tiedonkulku	Onko tiedonkulku organisoitu ja vastuuhenkilöt nimetty?	3	Kyllä, palvelualueittain	
	Perehdytetäänkö uudet työntekijät suunnitelmallisesti?	3	Kunnan perehdytysohjeen sekä palvelualue/yksikkökohtaisten ohjeiden mukaisesti	
	Onko sisäinen tiedonkulku järjestetty siten, että toiminnan ohjauksen kannalta merkityksellinen tieto toimitetaan oikeille henkilöille oikea-aikaisesti?	2	Vähentyneen henkilöstöressurssin takia sisäisen ja ulkoisen viestinnän toteuttaminen ontuu, omien ohjeistuksien päivittäminen ja niistä tiedottaminen on vaarantunut.	
	Onko luotu järjestelmällinen tapa tiedottaa suurelle yleisölle ja kohderyhmille?	3	Kyllä, vaihtelee palvelualueittain	

Seuranta		2,6 Arvio (1-4)	Perustelu, havaitut puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Sisäinen arviointi	Seurataanko toimintaa ja poikkeamia säännöllisesti?	3	Johtoryhmätyöskentely eri hallinnon asteilla, palautekanavat, talouden säännöllinen seuranta	
	Analysoidaanko ja hyödynnetäänkö poikkeamaseurannan tietoja?	3	Poikkeamien ilmetessä tiedot analysoidaan ja hyödynnetään	
	Arvioidaanko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta säännöllisesti?	2	Poikkeamien ilmetessä sekä tilinpäätöskertomuksen yhteydessä	
Ulkoinen arviointi	Käsitelläänkö ulkoisten arviointien, tilintarkastajien, EU-tarkastajien ym. raportit säännöllisesti?	2	Kyllä, jos palvelualueita koskevia raportteja syntyy	

2,5
3,0

LIITE Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Välttävä ; sisäinen valvonta ei tuota johdolle riittävää varmuutta toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei ole riittävästi ohjeistettu ja vastuutettu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä ei arvioida organisaation eri tasoilla.

Tyydyttävä ; sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäinen valvonta ei kuitenkaan perustu systemaattiseen riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan. Tästä johtuen on mahdollista, että sisäinen valvonta ei riittävästi turvaa riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuutta. Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden arviointeja suoritetaan, mutta ne eivät ole systemaattisia.

Hyvä ; sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään ohjeistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskien hallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi. Sisäisen valvonnan asianmukaisuutta ja riittävyttä arvioidaan systemaattisesti.

Erinomainen ; sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä seurataan ja arvioidaan systemaattisesti olennaisten riskien, toimintaympäristön muutosten ja suoriutumisarviointien perusteella. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta-, arviointi-, hallinta- ja raportointimenettelyt ovat dokumentoituja. Tulokset käsitellään systemaattisesti ja tavoitteena on toiminnan ja sen tuloksellisuuden jatkuva parantaminen.